

BEELDDE KUNST
RYAN TRECARTIN

De 'first genius of the YouTube age' exposeert negentien werken in Showroom Mama. Trecartin werd bekend met hysterische video's die de opgepepte stijl van de online generatie vastleggen. T/m 11/3.

showroommama.nl

JEUGDTHEATER
DE HELDENBRIGADE

De Heldenbrigade (9+) is een bijtende winterkomedie door De Toneelmakerij over een politiepost, gevat in hilarisch en swingend muziektheater en met gezagsondermijnende trekjes. Tournee t/m 12/2.

toneelmakerij.nl

Foto Hans Hijmering

KLASSIEK

KCO AAA-SERIE

KCO AAA-serie, Koninklijk Concertgebouworkest & Deborah Polaski o.l.v. David Robertson. Concertgebouw, Amsterdam, 26/1. Radio 4: 5/2.

Publiek mag Schönbergs Verwachting zelf interpreteren.

Het Koninklijk Concertgebouworkest (KCO) scheidt meestal hoge verwachtingen in de AAA-serie door een ambitieuze, veelzijdige programmering, die niet per se avontuur garandeert. Dit keer nam het orkest onder leiding van de Amerikaan David Robertson het thema 'Verwachtingen' onder de loep: afgelopen donderdag pakte het concert in het Amsterdamse Concertgebouw verrassend goed uit.

De aanleiding voor het thema van de avond was *Erwartung* uit 1909 van Schönberg. Het monodrama van een halfuur op een raadselachtige tekst van Marie Pappenheim werd geniaal ingeleid door het verwachtingsvolle, kleurrijke voorspel uit *Tristan und Isolde* van Wagner.

Tot op de dag van vandaag strijden kenners over de betekenis van *Erwartung* en de rol van de hoofdpersoon. Hysterisch of feministisch? Droomt zij dat zij haar geliefde dood vindt in het bos of is dat echt? De Amerikaanse so-

praan Deborah Polaski, debuterend bij het orkest, gaf met haar warme stem een prachtige standvastig neutrale vertolking. Zij liet – verstandig – de interpretatie over aan het publiek.

Een gloednieuw werk van Klaas de Vries bracht onrust en felle wendingen. Voor *Providence* vond De Vries inspiratie bij de gelijknamige film van Alain Resnais (1977) over een man die op zijn sterfbed werkt aan een roman over zijn familie. De opdrachtcompositie *Providence* kwam later dan verwacht, doordat de Nederlandse componist eerst de opera *Wake* over de vuurwerkramp in Enschede moest afmaken. Zo kon De Vries voor zijn KCO-opdracht inzoomen op een stukje uit die opera.

De Vries' rauwe compositie van nog geen kwartier is het beste te omschrijven als complexe, onheilspellende filmmuziek, alsof ze was bedoeld voor een scène uit een film van Hitchcock. Neurotisch friemelende violen en higgende klarinetten zorgden voor extra spanning. Swingende, opzweepende gedeeltes met een stoere rol voor een drumsolist, geïnspireerd op de muzikale taal van James Brown, gaven het energieke werk lucht.

Een welkom rustpunt in het hectische en dramatische programma vormden de *Images oubliées* van Debussy in een nieuwe orkestratie van Bart Visman. Door een ingenieus indikkende en uitdijende orkestklank, kreeg het oorspronkelijke pianowerk meer diepte en toonde ongekende laatromantische kleuren en zuchten. **Lonneke Regter**

KLEINKUNST
*****ACH, ZE LIJKEN
ALLEMAAL OP
ELKAAR

Ach, ze lijken allemaal op elkaar door Lucretia van der Vloot en Manoushka Zeegelaar Breeveld. In Schouwburg Almere, 28 januari. Tournee tot 22 februari. mojotheater.nl

Vruchtbaar uitgangspunt leidt tot povere voorstelling.

Ze kwamen elkaar steeds tegen bij audities, als er weer eens een 'alleenstaande Surinaamse moeder' of een ander stereotype werd gezocht. Voor de blanke buitenwereld zijn actrices/zangeressen Lucretia van der Vloot en Manoushka Zeegelaar Breeveld hetzelfde, want allebei zwart, vrouw en begin 40. Maar zelf vinden ze elkaar juist heel erg verschillend. Lucretia is geboren in de Jordaan, Manoushka groeide op in Suriname. Lucretia is vrijgezel, Manoushka heeft een gezin. En ga zo maar door.

Zowel de overeenkomsten als de verschillen worden onder handen genomen in het theaterconcert *Ach, ze lijken allemaal op elkaar*, de eerste keer dat Van der Vloot en Zeegelaar Breeveld samen op het podium staan. Het op het oog vruchtbare uitgangspunt heeft helaas tot een povere voorstelling geleid.

Allereerst is er het toneelbeeld: centraal op het podium staat een witte keukentafel bezaaid met papieren, iPads, ingelijste foto's en een thermosfles met thee. Achter de tafel zitten de muzikanten: twee niet al te vrolijk kijkende gitaristen in vrijetijdskleding. De twee zangeressen, die er overigens prachtig uitzien, bewegen zich aan en voor die keukentafel, waar ze afwisselend liedjes zingen en korte verhaaltjes vertellen. Had deze setting niet iets glamoureuzer gekund?

De gesproken teksten zijn kort en ontberen elke vorm van samenhang. Het ene moment gaat het over de auditierondes waarbij de vrouwen 'in hetzelfde blik' zitten, het volgende vertelt Van der Vloot hoe ze vier maanden in Suriname heeft gewoond, dan weer wijdt Zeegelaar Breeveld uit over de verzorging van haar kroeshaar.

Gelukkig is er altijd nog de muziek en op dat vlak gaat heel veel goed. Van der Vloot en Zeegelaar Breeveld kunnen allebei geweldig zingen en laten dat veelvuldig horen. Zeegelaar Breeveld ontroert met *Als jij niet van me houdt* van Boudewijn de Groot, en vooral Van der Vloot weet te hypnotiseren met krachtige uitvoeringen van *People alone* van Randy Crawford en de kleinkunstklassieker *Amsterdams parfum* van Jenny Arean. Het is jammer dat de vrouwen zo weinig samen zingen. Pas aan het einde, bij een sterke uitvoering van *One hand in my pocket* van Alanis Morissette, blijkt echt hoe mooi hun stemmen samen kunnen vloeien.

Er zit dus zeker veel fijne muziek in deze voorstelling, maar al met al lijkt het toch meer op een jamsessie met publiek erbij dan het spetterende theaterconcert dat het ook had kunnen zijn. **Joris Henquet**

TV recensie

JEAN-PIERRE GEELEN

Ei

En zo heb je er als belijdend jood ineens een filosofisch probleempje bij, dankzij programmamaker Jigal Krant: wat is belangrijker, de kip of het ei?

De vraag kwam zondagmiddag aan de orde in *De koosjere hamvraag*, een zesdelige reeks van journalist Krant bij de Joodse Omroep, over de dilemma's en tegenstrijdigheden in de joodse keuken. Daar zijn er nogal wat van, zoals ook uit

de komende vijf afleveringen zal blijken.

Analoog aan de *Keuringsdienst van Waarde* bezoekt Krant in zijn eentje op onorthodoxe wijze producenten en consumenten van steeds een ander product.

Afgelopen zondag stond het ei centraal. Rabbijn Evers had in zijn keuken louter witte eieren staan. En hij is vast niet de enige: witte eieren bevatten – in tegenstelling tot bruine – vrijwel geen bruine puntjes in de dooier die zouden duiden op bloed. En bloed is verboden, volgens de onnavolgbare voorschriften van de Thora.

Probleempje: de eieren zijn afkomstig uit legbatterijen. 'Marteleieren' dus, aldus Krant aanvankelijk, terwijl de Thora zo hecht aan dierenwelzijn. Een dilemma dat ook bij de recente discussie over onverdoofd ritueel slachten bloot kwam te liggen.

Op een prettige, eigenwijze toon pakte Krant de zaak in eerste instantie met semi-wetenschappelijke precisie aan. Eerst brak hij tien witte eieren in een schaal en bekeek de dooiers. Inderdaad: geen vlekje te zien. Bij een aantal bruine eieren wel. Dat zou komen doordat ze door een haan bevrucht waren, maar een pluimveehouder legde uit dat dat onmogelijk is.

Krant bezocht een medewerkster van actiegroep Wakker Dier, die hem de verschillen uitlegde tussen de diverse categorieën eieren. De witte batterij-eieren met 'code 3' in het stempel zijn de slechtst denkbare. Niet erg

'Niemand zit te wachten op een plas bloed in zijn omelet'

sterk was Krants plotselinge ommekeer na een bezoek aan een legbatterij: 'Ik moet toegeven: de kooikoppen uit de flat zien er een stuk kwieker uit dan je na een bezoek aan Wakker Dier zou verwachten.'

Einde dilemma, zo leek het.

Blijft over: 'Je hoeft niet joods te zijn om een schoon ei te willen. Niemand zit te wachten op een plas bloed in zijn omelet.' Het draait erop uit dat een deskundige hem zegt dat de vlekjes 'heel kleine vleesstukjes kunnen zijn'.

Weer een zorg minder. Blijft toch over het welzijn van de batterijkip versus de in de Thora voorgeschreven diervriendelijkheid. Weer is rabbijn Evers de steun en toeverlaat hiervoor. Die dus zelf batterij-eieren van de dierenvriendelijkste soort in zijn keuken staan.

Hij laat zich tweemaal uit over dit 'grote dilemma'. 'Het argument van het dierenleed zou moeten overheersen. Dat is belangrijker dan het bloed; dat kun je weggoien.' Eerder had hij gezegd: 'Ik vind eigenlijk dat wij ervan af zouden moeten. Het zou dus best eens kunnen dat wij ooit alleen scharreleieren eten.'

Dat moet je dan maar geloven. Voorlopig bleek de witte kip niet geschikt voor de biologische houderij. Een kwestie van kiezen, kortom: de kip of het ei.

Het verlossende woord in die nijpende kwestie werd helaas niet gesproken. Daar wreekt zich vermoedelijk toch Krants eigen afkomst en zijn podium, de Joodse Omroep. Het valt te prijzen dat hij 'in eigen kring' gevoelige kwesties durft aan te snijden. Mogelijk dat ze aanzetten tot nadenken over eigentijdse regels. De volgende afleveringen zijn dan ook zeker aan te bevelen. Maar de koosjere hamvraag blijft voorlopig toch: en nu?